Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar: Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil

(2009/C 100/15)

Matul is-sessjoni plenarja tiegħu li nżammet fis-16 ta' Jannarr 2008, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew b'konformità mal-Artikolu 29(2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu, iddeċieda li jħejji opinjoni fuq inizjattiva proprja dwar

Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għar-Relazzjonijiet Esterni, inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar it-30 ta' Settembru 2008. Ir-rapporteur kien is-Sur BARROS VALE u l-korapporteur kien is-Sur IULIANO.

Matul l-448 sessjoni plenarja tiegħu li nżammet it-22 u t-23 ta' Ottubru 2008 (seduta tat-22 ta' Ottubru), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'116-il vot favur u astensjoniji waħda.

1. Sommarju

1.1 Din l-opinjoni tagħti ħarsa lejn l-iżviluppi li seħħew fir-relazzjonijiet bejn il-Brażil u l-UE u lejn ir-rwol ġdid tal-Brażil fil-qasam politiku u dak ekonomiku, li kulma jmur qed isir iktar prominenti fix-xena internazzjonali.

1.2 Fl-2007, ġiet adottata l-ewwel Sħubija Strateġika bejn l-UE u l-Brażil (1), u din wasslet għall-ewwel Summit tal-Kapijiet ta' Stat u Gvern fl-4 ta' Lulju 2007. F'din l-opinjoni il-KESE jressaq ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu dwar il-proposti fil-Pjan ta' Azzjoni Konġunt, li jibni fuq il-kontenut tas-Sħubija Strateġika, inkluż: il-parteċipazzjoni u l-koeżjoni ekonomika u soċjali, il-kooperazzjoni ekonomika u kummerċjali, l-edukazzjoni, ir-riċerka u l-iżvilupp, id-djalogu soċjali, l-ambjent, il-bidla fil-klima, il-bijokarburanti u l-immigrazzjoni.

1.3 Fir-rigward tar-rwol tal-KESE, l-opinjoni tipproponi t-twaqqif ta' round table tas-soċjetà ċivili tal-UE u l-Brażil, fuq l-istess linji ta' dawk li jiġu organizzati mal-Indja u ċ-Ċina. Il-kontroparti ta' dan il-korp ġdid għandu jkun il-Kunsill għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali tal-Brażil, istituzzjoni ekwivalenti li twaqqfet minn Lula da Silva fl-2003. L-opinjoni tressaq proposti dwar is-sħubija u t-tħaddim tar-round table fil-ġejjieni u tagħti d-dettalji tal-kwistjonijiet li, fil-fehma tiegħu, għandhom jidhru fl-aġenda tagħha u li jinkludu kwistjonijiet ekonomiċi, soċjali u ambjentali, u r-relazzjonijiet multilaterali, ir-relazzjonijiet tripartitiċi bejn l-UE u l-Brażil u pajjiżi terzi u r-rwol tal-Brażil fl-integrazzjoni tal-Mercosur u fir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Mercosur.

2. L-għan tal-opinjoni

2.1 L-għan ta' din l-opinjoni huwa t-tħejjija għat-twaqqif ta' round table tas-soċjetà ċivili tal-UE u l-Brażil kif sar qabel għaċ-Ċina u l-Indja u li tressaq il-pożizzjoni tal-KESE dwar ir-round table stess.

2.2 Ta' min jinnota li r-round table li qed tiġi kkunsidrata tifforma parti minn strateġija usa' tal-UE li ħarġet bis-Sħubija Strateġika bejn l-UE u l-Brażil, li dehret b'mod ċar fil-konklużjonijiet tas-summit bejn l-UE u l-Brażil li nżamm f'Liżbona, li ħeġġet il-kooperazzjoni bejn il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u l-Kunsill għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (CDES) tal-Brażil, bħala parti mill-qafas istituzzjonali għarrelazzjonijiet bejn iż-żewġ partijiet (2).

2.3 L-opinjoni tagħti ħarsa lejn l-istat attwali tar-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil fil-kuntest tal-isfond storiku u l-prospetti tal-ġejjieni, b'enfasi fuq il-pożizzjoni tal-Brażil rigward il-Mercosur u l-komunità internazzjonali u tiffoka fuq il-kwistjonijiet li, b'mod dirett jew indirett jolqtu jew jifformaw il-medda sħiħa tar-relazzjonijiet mal-UE.

2.4 L-inizjattiva tal-KESE tfasslet bil-għan li tagħti ħarsa ġenerali lejn it-tħaddim tar-round table u l-kwistjonijiet ewlenin li jolqtuha u l-attivitajiet tagħha; l-inizjattiva ser isservi bħala l-kontribut tas-soċjetà ċivili Ewropea għas-summit bejn il-Brażil u l-UE f'Diċembru 2008. Huwa ttamat li matul is-summit ikun hemm appoġġ politiku fis-summit għall-ħolqien ta' din ir-round table.

(1) Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew: *Lejn Sħubija Strateġika bejn l-UE u l-Brażil*. COM(2007) 281 finali, 30.5.2007.

(2) Summit bejn l-UE u l-Brażil, Liżbona, l-4 ta' Lulju 2007 – Punt 16 tal-Istqarrija Konġunta – PR 11531/07 (Stampa 162).

3. Qafas għall-azzjoni

3.1 *Sfond*

3.1.1 Minn tmiem il-perijodu kolonjali sal-lum il-ġurnata, il-Brażil sostna wirt ta' relazzjonijiet tajbin mal-pajjiżi kollha tal-Ewropa. Għaldaqstant, l-uniku element ġdid fl-idea tal-istrutturar tar-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil, huwa l-UE nnifisha, li tħaddan il-valuri u x-xewqat biex tiġi żviluppata iktar l-organizzazzjoni sistematika u kontinwa tal-kooperazzjoni stabbilita bejn iż-żewġ żoni.

3.1.2 Kien hemm bosta inizjattivi li ppruvaw jifformalizzaw dawn ir-rabtiet stretti fil-livelli kollha, kif wera, fir-rigward tas-soċjetà ċivili organizzata, il-Ftehim Interistituzzjonali li ġie ffirmat f'Lulju 2003 bejn il-KESE u s-CDES, li kien ippreċedut mill-Ftehim Qafas għall-Kooperazzjoni bejn il-Komunità Ekonomika Ewropea u r-Repubblika Federattiva tal-Brażil fl-1992. Is-CDES, li għandu rabtiet mill-qrib mal-KESE, ġiet stabbilit f'Mejju 2003, u bħalissa huwa ppresedut mill-President tar-Repubblika. Għandu 102 membri ([1]).

3.1.3 Minkejja l-impenn li ntwera miż-żewġ naħat, ir-relazzjoni – b'mod partikulari f'termini ekonomiċi u soċjali – għadha ma żviluppatx kif kien mistenni, għalkemm is-sinjali kollha juru li r-relazzjonijiet reġgħu ħadu r-ruħ fl-2007, speċjalment f'dawk l-oqsma li mhumiex relatati mal-kummerċ. Tnediet firxa ta' inizjattivi ([2]), u l-ħidma se terġa' tiżdied fl-2008 bħala parti mit-tisħiħ tas-sħubija strateġika bejn l-UE u l-Brażil, kif ħeġġet il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni ta' Mejju 2007. Madankollu, hemm differenza bejn l-intensità li biha l-integrazzjoni bilaterali mal-Brażil qed tiġi segwita mill-Istati Membri fl-oqsma tal-ekonomija u l-kummerċ, u l-pass bil-mod tal-kooperazzjoni, kemm f'oqsma ġenerali kif ukoll speċifiċi, bejn l-UE u l-Brażil. L-investiment minn pajjiżi Ewropej fil-Brażil, il-kooperazzjoni kummerċjali u industrijali, l-għajnuna għall-iżvilupp u d-djalogu bejn l-atturi soċjali huma kollha prekursuri pożittivi li jiġġustifikaw rwol iktar ċar u b'saħħtu għas-soċjetà ċivili biex tingħata dimensjoni soċjali lir-relazzjonijiet ekonomiċi u soċjali li għandhom jissaħħu.

3.1.4 Is-Summit ta' Liżbona tal-4 ta' Lulju 2007 fl-aħħar ħoloq bażi soda għal relazzjoni uffiċjali bilaterali fl-ogħla livell politiku, li b'hekk introduċa mekkaniżmi għad-djalogu li ser ikunu sostenibbli tul iż-żmien u ħeġġeġ tamiet ta' fażi ġdida u produttiva tar-relazzjoni. Din il-fażi l-ġdida qed tieħu l-forma matul djalogi ta' politika settorjali iktar sodi, li tfisser tweġiba għad-diversi sfidi globali, attwali u futuri, it-twessigħ u l-approfondiment tar-relazzjonijiet kummerċjali u ekonomiċi, u rabtiet iktar stretti bejn il-popli tal-Ewropa u l-Brażil.

3.1.5 Kif tistqarr il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni, is-Sħubija Strateġika bejn l-UE u l-Brażil tista' tagħti appoġġ konsiderevoli lill-Brażil fil-proċess ta' tmexxija pożittiva, kemm fil-livell dinji kif ukoll reġjonali. F'dan is-sens, is-sħubija strateġika għandha l-għan li tkun il-fattur li jikkomplementa u jsaħħaħ il-proċessi tal-integrazzjoni reġjonali, speċjalment fir-rigward tal-Mercosur u n-negozjati tiegħu mal-Unjoni Ewropea sabiex jiġi żgurat ftehim bireġjonali u li għandu x'jaqsam mal-moviment promoss mill-Unjoni ta' Nazzjonijiet tal-Amerka t'Isfel (UNASUR).

3.2 *Kuntest*

3.2.1 Id-daqs tal-pajjiż (il-Brażil jaqsam fruntieri ma' kważi kull pajjiż fl-Amerika t'Isfel), tal-popolazzjoni u tal-ekonomija jfissru li l-Brażil huwa wieħed mill-atturi prinċipali fix-xena internazzjonali. Għandu rwol ewlieni x'jaqdi fl-iżvilupp tal-Mercosur, kif ukoll b'mod iktar ġenerali fl-Amerika Latina, u terġa' b'mod iktar ġenerali, fin-negozjati dwar ir-regoli tal-kummerċ dinji. Fil-bidu ta' seklu ġdid, jista' jitqies bħala wieħed mill-atturi dinjija ewlenin li qegħdin jinħolqu (BRIC ([3])). Il-Brażil, li sejjes il-mudell tiegħu b'għajn waħda fuq l-esperjenza tal-iżvilupp ekonomiku u soċjali fl-Ewropa, kellu rwol ewlieni wkoll fil-promozzjoni tad-dimensjoni politika u soċjali fl-istrateġiji tal-Mercosur, li fil-fatt, huma simili ħafna għal dawk adottati mill-mudell ta' integrazzjoni Komunitarja.

3.2.2 Fil-kuntest tan-natura ambizzjuża tal-għanijiet tar-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil, partikularment rigward l-integrazzjoni ekonomika u soċjali, hemm bżonn li tissaħħaħ l-istruttura istituzzjonali Brażiljana li taġixxi bħala mezz ta' komunikazzjoni bejn iż-żewġ naħat, sabiex jiżdiedu kemm jista' jkun l-effiċjenza u r-riżultati tas-sħubija strateġika li qegħdin ifittxu ż-żewġ naħat.

3.2.3 Ir-relazzjonijiet tal-Brażil mal-UE, bħalissa jiddependu mill-aspetti kummerċjali u ekonomiċi, bħal fil-każ tal-bijokarburanti, il-kooperazzjoni trijangulari (bejn l-UE, il-Brażil u l-pajjiżi li għadhom qed jiżviluppaw), il-pożizzjoni tiegħu u l-azzjoni "spalla ma' spalla mal-UE" dwar il-bidla fil-klima, u fil-qasam tax-xjenza u t-teknoloġija.

([1]) L-imsieħba soċjali jgħoddu għal madwar nofs il-Kunsill għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (CDES). Il-Membri jiġu wkoll mill-fondazzjonijiet privati, l-NGOs, kemm sekulari kif ukoll reliġjużi, l-assoċjazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-persuni b'diżabilità, il-movimenti tal-ħaddiema u tal-kooperattivi, l-organizzazzjonijiet tal-istudenti u r-retturi tal-università, barra miċ-ċentri għall-istudju u r-riċerka li jispeċjalizzaw fl-istudji soċjali, l-ekonomija u l-politika tal-istat, eċċ.

([2]) Fir-rigward tas-soċjetà ċivili, dawn jistħoqqilhom attenzjoni partikulari: seminar konġunt (CDES-KESE) f'Lulju fi Brasilia, dwar *L-UE u l-Mercosur: l-istituzzjonijiet tas-soċjetà ċivili kif jistgħu jikkontribwixxu għall-iżvilupp nazzjonali u reġjonali?* u l-iffirmar mill-KESE u s-CDES ta' Dikjarazzjoni Konġunta li tistqarr l-intenzjonijiet tal-partijiet li jintensifikaw ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil.

([3]) Il-Brażil, ir-Russja, l-Indja u ċ-Ċina.

3.2.4 Bħala riżultat tal-pożizzjoni prominenti tal-Brażil fid-dinja, ir-relazzjonijiet bilaterali tiegħu mal-Istati Membri tal-UE jestendu lil hinn mir-relazzjonijiet ekonomiċi u kummerċjali, u huma marbuta strettament mal-preżenza fil-Brażil ta' komunitajiet enormi ta' diversi oriġini Ewropej u mal-komunitajiet ta' daqs sinifikanti ta' immigranti Brażiljani f'bosta pajjiżi Ewropej. Għal mijiet ta' snin kien hemm fluss ta' migrazzjoni f'żewġ direzzjonijiet bejn il-Brażil u bosta Stati Membri tal-UE.

3.2.5 Is-summit li jmiss bejn l-UE u l-Brażil ser jinżamm f'Rio de Janeiro f'Diċembru 2008, u ser jimmarka fażi ġdida, irrispettivament mill-progress li jista' jkun sar fuq il-ftehim bejn l-UE u l-Mercosur. L-UE pproponiet sensiela ta' objettivi intiżi biex jirfdu pjan ta' azzjoni konġunta li tista' titqiegħed f'qafas u tiġi adottata mhux aktar tard mis-summit ta' din is-sena: thejjija ta' aġenda konġunta, b'multilateraliżmu rinfurzat, drittijiet umani mtejba, standards ta' demokrazija u ta' gvernanza, il-promozzjoni ta' żvilupp soċjali u uman, ħarsien ambjentali, sigurtà tal-enerġija, stabilità u prosperità fl-Amerika Latina, rabtiet ekonomiċi u kummerċjali iktar b'saħħithom (b'enfasi fuq kwistjonijiet marbutin mas-suq finanzjarju), is-soċjetà tal-informazzjoni, it-trasport bl-ajru u bil-baħar, il-kooperazzjoni xjentifika u teknoloġika, il-promozzjoni tal-paċi u l-iskambji edukattivi, kulturali u tas-soċjetà ċivili bejn iż-żewġ naħat.

3.2.6 Filwaqt li huwa importanti li jitnieda qafas ċar għar-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil, huwa ċar li r-relazzjonijiet ta' kuljum, jissawru l-ewwel u qabel kollox mhux mill-hekk imsejħa "rappreżentanti politiċi", iżda mill-ħafna aspetti tas-soċjetà ċivili. L-ispinta ġenwina wara din ir-relazzjoni tinbet mill-intrapriżi, mill-istituzzjonijiet mingħajr skop ta' qligħ fil-forom kollha tagħhom, u ċ-ċittadini kemm individwalment kif ukoll kollettivament. L-assoċjazzjonijiet tat-trejdjunjins u ta' min iħaddem, pereżempju, kienu u baqgħu kruċjali għar-riforma tal-pajjiż: fir-rapport ġenerali dwar l-Ameriki (2006) l-ILO identifikat lill-Brażil talli tejjeb il-kura tas-saħħa u s-sigurtà tal-impjiegi u għax it-trejdjunjins u l-intrapriżi f'dak il-pajjiż fehmu l-importanza li jagħtu prijorità lill-integrità tal-ħaddiema, li ma tfissirx biss li jagħmlu talbiet marbuta mal-pagi. L-NGOs qdew rwol ukoll fl-isforz nazzjonali għat-tqassim mill-ġdid tar-riżorsi, ibda biex fil-politiki soċjali u fl-ifqar żoni; dan ma inkludiex biss il-ħidma għall-ġlieda kontra l-faqar; fattur ieħor kien il-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali u ekonomika, li gawdiet mill-parteċipazzjoni tal-imsieħba soċjali, il-kooperattivi u n-netwerks tal-NGOs mir-reġjun kollu kemm hu. Dan huwa mudell ta' żvilupp ġenwinament ġdid u li kiseb suċċess, li involva lill-biċċa l-kbira tas-soċjetà ċivili u huwa magħruf mal-UNDP, li rnexxielu jagħmilha possibbli sabiex l-indiċi tal-iżvilupp uman iwettaq il-ħidma ta' monitoraġġ tiegħu fil-5 000 muniċipalità Brażiljana, bil-kollaborazzjoni attiva tas-soċjeta b'mod ġenerali. Barra minn hekk, il-Kummissjoni Ewropea tistqarr li fl-2005, l-UE wettqet 37 proġett, bi spiża totali ta' EUR 24 miljun, bl-appoġġ tal-NGOs lokali. Il-Kummissjoni ([1]) tosserva li l-imsieħba involuti f'dawn il-proġetti huma responsabbli, kompetenti u kapaċi li jindirizzaw l-isfidi li qed jiffaċċjaw u jadattaw għall-bidla.

3.2.7 Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Brażil f'diversi livelli ma kinux megħjuna min-nuqqas ta' politika ċara għall-promozzjoni tal-lingwa Portugiża u n-nuqqas ta' mekkaniżmi għat-tixrid tal-lingwa.

3.2.8 Meta jitqies id-daqs tas-swieq taż-żewġ naħat u l-karatteristiċi speċifiċi, il-potenzjal tat-turiżmu tal-UE għadu mhux qed jiġi promoss biżżejjed fil-Brażil u l-istess japplika għall-promozzjoni tal-potenzjal tat-turiżmu tal-Brażil fl-UE.

3.3 *Prospetti Futuri*

3.3.1 **Id-dimensjoni parteċipatorja tal-koeżjoni ekonomika u soċjali**. Fix-xena politika tal-Brażil, l-iżvilupp u l-konsolidazzjoni demokratika huma prijoritajiet. L-aspett politiku ta' dan il-proċess essenzjalment idur mat-tisħiħ tad-demokrazija parteċipatorja. Din tal-aħħar hija bbażata fuq il-kostituzzjoni Brażiljana u tnedew diversi mekkaniżmi għall-parteċipazzjoni. Is-soċjetà ċivili organizzata u s-CDES b'mod partikulari jagħtu importanza konsiderevoli lil dawn il-kanali li jippermettu lill-pubbliku jesprimi l-fehmiet tiegħu.

Il-Brażil qed iwettaq esperiment parteċipatorju organizzat f'diversi livelli, sabiex jimplimenta t-tqassim mill-ġdid tar-riżorsi ewlenin u l-programmi tal-promozzjoni soċjali. Min-naħa tagħha, għal għexieren ta' snin, l-UE ilha topera sistema simili li timplimenta l-politika ekonomika u tal-koeżjoni soċjali. Dawn l-esperjenzi jistgħu jitqabblu b'mod profitabbli, speċjalment fil-kuntest tad-differenzi reġjonali fil-Brażil li għadhom jeżistu fuq skala kbira, minkejja titjib fl-indiċi Gini ([2]). Għandu jiġi enfasizzat li dawn il-forom ta' parteċipazzjoni jiġbru flimkien l-għaqdiet tal-imsieħba soċjali (it-trejdjunjins u min iħaddem), l-NGOs, l-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali, u b'hekk jinbnew in-netwerks tal-partijiet interessati li jkunu responsabbli b'mod konġunt għall-politiki tal-iżvilupp u l-ġustizzja.

([1]) Il-Brażil – Karta ta' Strateġija tal-Pajjiż, 2007-2013.

([2]) Din hija miżura li tintuża ħafna għall-kalkolu tal-inugwaljanza fit-tqassim tad-dħul finanzjarju, li tagħti rappreżentazzjoni grafika tan-numri tal-popolazzjoni fuq l-assi vertikali u d-dħul finanzjarju fuq l-assi orizzontali.

3.3.2 **Il-kooperazzjoni ekonomika u kummerċjali u l-kwistjoni tal-art**. Għandhom jitnedew strateġiji u strumenti sabiex jappoġġjaw l-iżvilupp tal-integrazzjoni ekonomika u kummerċjali dejjem iktar intensiva, li tibda fis-setturi ta' importanza strateġika fejn il-Brażil u l-UE huma atturi ewlenin fil-livell dinji; jinħtieġ ukoll li jitwaqqfu korpi li jinvolvu u jimmonitorjaw is-soċjetà ċivili organizzata fir-rigward tat-tendenzi tal-investiment u frott il-kooperazzjoni. Illum il-ġurnata, il-Brażil huwa diġà wieħed mill-ikbar esportaturi tal-prodotti tal-ikel, u jemmen li jista' jlaħħaq maż-żieda fid-domanda dinjija f'dan il-qasam jekk jirċievi l-investiment meħtieġ minn barra biex jilħaq dan il-għan. Iż-żieda fil-produzzjoni agrikola tal-Brażil inkisbet iktar bi spinta fil-produttività milli mill-espansjoni ta' wiċċ l-art ikkultivata. Din tista' tkun fattur prinċipali fit-tnaqqis tad-deforestazzjoni fl-Amażonja. Id-diffikulajiet li tqajmu fid-WTO (innegozjati ta' Doha u l-progress li sar matul il-laqgħa tal-G20) rigward id-dibattitu dwar is-sussidji għall-bdiewa u t-tariffi tad-dwana fuq il-prodotti jirriflettu d-differenzi fl-interessi tal-UE u l-Brażil. Ir-riforma tal-PAK għandha tibgħat messaġġ li jsejjaħ għal iktar ġustizzja u bilanċ aħjar fil-kummerċ agrikolu. Huwa importanti wkoll li s-suq isir iktar trasparenti u li s-sigurtà tal-ikel u s-saħħa tal-annimali jittejbu sabiex tissaħħaħ il-kunfidenza tal-konsumatur.

3.3.3 **Kooperazzjoni fis-settur edukattiv**. Din il-kwistjoni għandha tkun prijorità għar-round table, u hija waħda mill-prijoritajiet magħżula mill-Kummissjoni. Il-KESE jirrakkomanda li din il-prijorità tinżamm, b'enfasi speċjali fuq l-esperjenza Ewropea tat-tagħlim tul il-ħajja kollha, appoġġjata mill-atturi soċjali Ewropej bħala parti mid-djalogu soċjali u l-istrateġija ta' Lussemburgu għall-promozzjoni tal-impjiegi. Din tista' tiġi ppreżentata bħala prattika tajba Ewropea li tgħodd ukoll għall-Brażil. Huwa rakkomandabbli li tiġi appoġġjata l-enfasi tas-CSP fuq l-edukazzjoni għolja, iżda l-isfidi li qed jiffaċċja l-Brażil fil-livelli primarji u sekondarji huma kruċjali. Il-Brażil u l-UE jistgħu jitqarrbu l-iktar bis-saħħa ta' skambji bejn l-istabbilimenti edukattivi f'livelli differenti, u b'mod partikulari bil-parteċipazzjoni tal-istudenti u l-għalliema. L-esperjenza tal-UE fl-iskambji tal-istudenti għandha toffri punt ta' bidu għal skemi simili li jinkludu lill-UE u l-Brażil, b'żieda mal-iskema ppjanata ta' Erasmus Mundus (hija bilfors ta' daqs limitat) u d-Dokument ta' Strateġija tal-Pajjiż 2007 – 2013, li taw spinta lil rabtiet saħansitra iktar stretti u iktar għarfien reċiproku għall-ġejjieni.

3.3.4 **Kooperazzjoni fis-settur tar-riċerka u l-iżvilupp**. Jistgħu jirriżultaw oqsma importanti ta' komplementarità u sinerġija mill-approċċi differenti speċifiċi li jittieħdu mill-komunitajiet rispettivi tax-xjenza u t-teknoloġija, u l-prijoritajiet marbuta mal-għażliet li jsiru miż-żewġ ekonomiji u kulturi. B'mod partikulari, l-UE għandha tistudja l-possibbiltà li tadotta proċedura mgħaġġla (fast-track) għar-riċerkaturi Brażiljani fi ħdan is-Seba' Programm Qafas għall-iżvilupp tar-riċerka u t-teknoloġija.

3.3.5 **Id-djalogu soċjali fil-kumpaniji multinazzjonali Ewropej li qed joperaw fil-Brażil**. L-esperjenza tal-kumitati tat-trejdjunjins Ewropej, strument għall-informazzjoni u l-konsultazzjoni mal-ħaddiema fil-kumpaniji Ewropej, hija eżempju ieħor ta' prattika tajba Ewropea li tista' tiġi estiża – jew fuq bażi voluntarja, jew bħala parti mir-responsabbiltà soċjali korporattiva - għall-kumpaniji multinazzjonali li qed joperaw fil-Brażil.

3.3.6 **L-ambjent, il-bidla fil-klima u l-bijokarburanti**. Issa li l-passi kontra l-bidla fil-klima u t-tiftix għal sorsi tal-enerġija sostenibbli huma prijoritajiet ewlenin fuq l-aġenda internazzjonali, il-Brażil jista' jkun attur ewlieni għall-Ewropa u d-dinja kollha kemm hi, anki għall-provvista tal-bijokarburanti, speċjalment il-bijoetanol; dan l-aħħar sar progress sinifikanti f'dan is-settur. Barra minn hekk, l-Ewropa u l-Brażil jistgħu jaħdmu flimkien biex jistabbilixxu kooperazzjoni mal-Afrika bil-għan li jesportaw it-teknoloġija u l-għarfien Brażiljan għat-twaqqif tal-produzzjoni tal-bijoetanol hemmhekk, u b'hekk jiġi promoss l-iżvilupp fl-Afrika bis-saħħa ta' ġenerazzjoni ġdida ta' kooperazzjoni politika tripartitika.

Wieħed mill-oqsma ta' importanza għall-interessi Ewropej u dinjija huwa l-preżervazzjoni tal-Foresta tal-Amażonja ([1]). Sabiex titħares, għandhom jitwaqqfu sħubijiet internazzjonali, li jinvolvu korpi pubbliċi u/jew privati f'din l-impriża hekk importanti, dejjem inżommu f'moħħna l-limitazzjonijiet imposti missovranità tal-leġiżlazzjoni u l-istat tal-Brażil rigward dan il-wirt dinji. L-opinjoni pubblika u l-awtoritajiet Brażiljani huma sensittivi dwar dan is-suġġett iżda l-Istat attwali tad-dinja u l-iżvilupp previst ifissru li dawn huma prijorità assolutament essenzjali għall-kooperazzjoni bejn il-Brażil u l-Ewropa.

Huwa importanti li nosservaw li d-djalogu formali fil-fatt tnieda tliet snin ilu, bl-isem ta' "Djalogu bejn l-UE u l-Brażil għall-iżvilupp sostenibbli u l-bidla fil-klima", għalkemm l-attivitajiet marbuta miegħu kienu limitati għal laqgħat biex tiġi stabbilita aġenda bil-għan li ż-żewġ partijiet jadottaw pożizzjoni dwar is-suġġetti għad-diskussjoni.

([1]) Bħalissa l-gvern Brażiljan qed jimplimenta "Pjan Sostenibbli għall-Amażon" (PSA) li jħaddan strateġiji, stennijiet u miżuri għall-Amażonja, u tfassal sabiex jistabbilixxi miżuri pubbliċi, fost affarijiet oħra, għall-ġlieda kontra d-deforestazzjoni, mhux bħala kwistjoni esklużivament ambjentali, iżda bħala kwistjoni integrata għall-gvern. Jeżisti wkoll fond, li jista' jagħti kontribut fiħ kulħadd, għall-appoġġ tat-tnaqqis tal-emissjonijiet fl-Amażonja; dan huwa intiż biex jappoġġja miżuri ppruvati, iktar milli proġetti esperimentali jew pilota.

3.3.7 **Il-faqar u l-problemi soċjali**. Fl-2007, il-Brażil kien in-numru 70 fl-Indiċi tal-Iżvilupp tal-Bniedem tan-Nazzjonijiet Uniti; din hija pożizzjoni kemxejn modesta meta mqabbla ma' pajjiżi li għandhom livelli simili ta' żvilupp ekonomiku u teknoloġiku. Skont id-ital tan-NU, bejn l-2003 u l-2005, l-għadd ta' Brażiljani li qegħdin jgħixu taħt il-linja tal-faqar waqa' b'19,3 %; illum il-ġurnata, dawn jgħoddu għal 22,8 % tal-popolazzjoni (jew 43 miljun persuna). Il-programmi soċjali implimentati mill-gvern ta' Lula rnexxielhom jimxu għadd ta' passi żgħar iżda utli fil-ġlieda kontra l-faqar u l-inugwaljanza [1]. Madankollu, il-Brażil jibqa' wieħed mill-pajjiżi bl-ikbar inugwaljanzi interni: l-ifqar 20 % jirċievu 4,2 % tar-riżorsi nazzjonali, l-iktar fin-naħa tal-grigal tal-pajjiż. L-aċċess għall-edukazzjoni ttejjeb tul dawn l-aħħar snin, iżda l-inugwaljanzi għadhom jeżistu fil-livell reġjonali, b'mod partikulari fl-edukazzjoni għolja. Ir-rata tal-alfabetiżmu hija pjuttost għolja (93,6 %) fost iż-żgħażagħ (bejn il-15 u l-24 sena), filwaqt li l-analfabetiżmu fost l-adulti baqa' għoli (12 %). L-indikaturi tas-saħħa ttejbu wkoll, il-Brażil jonfoq 7,9 % tal-PGD tiegħu fuq is-saħħa (il-medja tal-OECD hija 8,72 %). Il-politiki soċjali kellhom impatt fuq it-tnaqqis tar-rata tal-mortalità tat-trabi (36 għal kull 1 000), iżda għad irid isir ħafna iktar xogħol f'dan il-qasam, speċjalment fin-naħa tat-tramuntana u l-grigal tal-pajjiż. Skont il-UNAIDS, madwar 650 000 Brażiljan għandhom il-virus tal-HIV: bis-saħħa ta' leġiżlazzjoni nazzjonali, il-Brażil jiggarantixxi l-aċċess universali għat-trattament mediku, inkluż il-mediċini antiretrovirali. Il-qgħad naqas minn 12,3 % għal 8,4 % fil-perijodu bejn l-2004 u l-2006. Il-qgħad fost iż-żgħażagħ (li jolqot lill-persuni bejn it-18 u l-24 sena) naqas minn 23,7 % għal 21,6 %, iżda jibqa' għoli. Għaldaqstant, il-ħolqien tal-impjiegi huwa prijorità għall-gvern, daqskemm hija wkoll il-ġlieda kontra x-xogħol furzat u x-xogħol li jsir mit-tfal [2]. L-aċċess għas-sjieda tal-art huwa kwistjoni sensittiva immens: 1 tas-sidien tal-art jikkontrollaw l-art għammiela kollha. Ir-riforma tal-art tinsab fuq l-aġenda tal-gvern, bil-għan li l-art titqassam mill-ġdid bejn 430 000 familja fqira. Dan il-proċess imissu seħħ sal-2007, iżda għadu 'l bogħod milli jżomm mal-iskeda [3]. Għad fadal ħafna xi jsir dwar il-problema serja tad-djar. Waħda mill-konsegwenzi hija li miljuni ta' Brażiljani għadhom jgħixu ġo "shanty towns".

3.3.8 **Flussi migratorji**. Il-flussi migratorji bejn l-Ewropa u l-Brażil kienu reċiproċi u kostanti għal bosta snin, iżda kienu l-ikbar lejn il-peniżola Iberjana. (NOTA: tul is-seklu 20, il-flussi migratorji mill-Ewropa lejn il-Brażil kienu jinvolvu l-iktar nies mill-Italja u l-Ġermanja, segwiti, f'ordni numerika, mill-Portugall, Spanja u l-Polonja. Dan jispjega għalfejn illum il-Brażil hemm iktar minn 30 miljun ruħ ta' nisel Taljan u 8 miljuni ta' nisel Ġermaniż). Kwistjonijiet relatati mal-migrazzjoni, illum il-ġurnata għandhom jiġu inklużi mal-inizjattivi u l-proposti tal-UE dwar l-immigrazzjoni minn pajjiżi terzi, li jqisu l-ħtieġa li tiġi miġġielda l-immigrazzjoni illegali, iżda speċjalment li jitħeġġu t-tipi ta' migrazzjoni li jkunu ta' ġid għaż-żewġ partijiet ikkonċernati [4]. Il-gvernijiet tal-UE għandhom jirrikonoxxu l-fatt li huwa ċar li d-demografija tal-Ewropa sejra lura filwaqt li bosta żoni tal-Brażil għandhom prospetti tajbin ħafna għat-tkabbir [5]. Billi l-prospett ta' assoċjazzjoni strateġika bejn l-UE u l-Brażil huwa daqshekk importanti, il-kwistjonijiet li jirrigwardaw il-flussi migratorji minn u lejn il-Brażil, għaldaqstant għandhom jiġu indirizzati b'konformità ma' kriterju speċifiku: iż-żewġ partijiet ikkonċernati għandhom jiffukaw fuq is-semplifikazzjoni tal-proċeduri tal-visa u r-residenza, iktar informazzjoni u informazzjoni aħjar dwar l-opportunitajiet għall-migrazzjoni legali u l-prijoritizzazzjoni tal-iskambju ta' studenti u riċerka, mingħajr ma titheġġeġ brain drain. Għandhom jiġu stabbiliti wkoll arranġamenti konġunti għall-għarfien reċiproku tal-kwalifiki, il-ħiliet u l-esperjenza u għall-portabbiltà tal-pensjonijiet.

3.3.9 **Niġbru flimkien il-popli tagħna**. L-importanza ta' din il-kwistjoni għall-gvernijiet taż-żewġ blokkijiet ġie rifless fis-summit ta' Lizbona, li jistħoqqlu li jissemma fil-punt 16 tal-konklużjoniet tas-summit [6]. Mifrudin minħabba l-Atlantiku, iżda magħqudin bi storja komuni, il-Brażil u l-Ewropa jistgħu u għandhom irawmu l-iskambji u jitgħallmu dwar xulxin: is-soċjetajiet, in-natura u l-ambjent, l-arti, il-kultura u x-xjenzi. Is-soċjetà ċivili tipprovdi mezz eċċellenti għal dan it-tip ta' skambji u stħarriġ, il-promozzjoni ta' avvenimenti kulturali u sportivi, u avvenimenti oħrajn li jippermettu lill-popli tal-Brażil u l-Ewropa sabiex isiru jafu lil xulxin aħjar, u b'hekk jiżviluppaw momentum sod għall-organizzazzjoni ta' avvenimenti konġunti.

3.3.10 **Relazzjonijiet Ekonomiċi**. Huwa ċar li l-kummerċ bejn il-Brażil u l-UE qed jiżdied, kif turi d-*data* mill-gvern Brażiljan għall-perijodu Jannar-Mejju 2008: l-esportazzjonijiet mill-Brażil għall-UE żdiedu b'19 % matul l-istess perijodu fis-sena ta' qabel. L-UE hija d-destinazzjoni prinċipali għall-esportazzjoni Brażiljana, wara l-LAIA (l-Assoċjazzjoni tal-Integrazzjoni tal-Amerika Latina), l-Ażja u l-Istati Uniti. L-UE hija t-tieni l-ikbar imsieħba kummerċjali tal-Brażil, wara l-Ażja. Jekk din it-tendenza fil-kummerċ bilaterali tkompli fl-2008, tista' tasal sar-rekord ta' USD 84 biljun (żieda ta' 25 % meta mqabbla mal-2007) [7]. Il-kummerċ bejn l-UE u l-Brażil jista' jkollu mira ogħla, iżda sabiex jiġri dan, il-proċeduri għandhom jiġu ssemplifikati, il-burokrazija għandha titnaqqas u jiġi assigurat ir-rispett għall-istandards u għar-regoli tal-proprjetà intellettwali. Il-gvern Brażiljan għandu jirrevedi wkoll id-dazji li jimponi fuq l-importazzjoni ta' ċerti prodotti, billi dan huwa fattur li qed ixekkel id-dħul tal-prodotti Ewropej fil-Brażil.

(1) Ara b'mod partikulari il-programm innovattiv "Bolsa Familia" (BRL 2,38 biljun) li minnu bbenefikaw 8,7 miljun familja (*data* minn tmiem l-2007).

(2) It-tfal jintlaqtu b'mod partikulari: skont l-ILO, fl-2002 madwar 450 000 minur inġġiegħlu jagħmlu xogħol domestiku, xogħol agrikolu jew biex jaħdmu fl-industrija tas-sess.

(3) Il-moviment tal-bdiewa "Movimento dos Sem Terra" (1,5 miljun membru) isejjaħ għar-riforma radikali tal-art. Dan il-moviment għadu ma jagħmilx parti mis-CDES.

(4) Rigward il-pakkett tal-UE dwar l-immigrazzjoni, l-analiżi u s-suġġerimenti tal-KESE ġew iddokumentati kompletament f'sensiela ta' opinjonijiet dwar il-miżuri proposti u f'opinjonijiet fuq inizjattiva proprja u opinjonijiet esploratorji.

(5) Ir-rata ta' twelid fil-Brażil hija żewġt itfal għal kull mara, skont l-istħarriġ tal-PNAD 2006 (Pesquisa Nacional por Amostra de domicilios).

(6) http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/95167.pdf

(7) Għal aktar informazzjoni, jekk jogħġbok ara l-appendiċi finanzjarji.

4. Ir-round table bejn l-UE u l-Brażil

4.1 *L-organizzazzjoni u t-tħaddim*

4.1.1 It-twaqqif ta' round table bejn l-UE u l-Brażil, fih innifsu ser jibgħat sinjal ċar dwar l-importanza li qed tingħata miż-żewġ naħat lir-relazzjonijiet futuri tagħhom.

4.1.2 Il-KESE jemmen li r-round table għandu jiltaqa' darbtejn fis-sena, darba fil-Brażil u darba fl-Ewropa, sabiex jitwessa' u jiġi żviluppat ir-rwol tas-soċjetà ċivili fis-sħubija bejn il-Brażil u l-UE.

4.1.3 Il-parteċipazzjoni fir-round table għandha tkun ibbilanċjata, b'numru ugwali ta' rappreżentanti mill-KESE u s-CDES, kull wieħed b'delegazzjoni li tinkludi tnax-il membru, li llum il-ġurnata huwa meqjus bħala numru raġonevoli.

4.1.4 Ir-round table innifisha għandha tiddiskuti u tiddetermina l-arranġamenti tat-tħaddim tagħha stess, sabiex jiġi assigurat il-bilanċ u regoli ta' ħidma konsistenti.

4.1.5 Il-KESE jħoss li jkun xieraq u utli li tinħoloq paġna fis-sit tal-internet tal-KESE li tkun iddedikata lir-Round Table bejn l-UE u l-Brażil, bil-għan li jitħeġġu l-kontributi mis-soċjetà ċivili.

4.2 *Suġġetti proposti għal aġenda futura ta' djalogu*

Il-valur miżjud li r-round table jista' jġib lis-sħubija strateġika li qed tiżviluppa jiddependi b'mod ċar fuq l-importanza tal-kwistjonijiet prijoritarji li tiddiskuti. B'riżultat ta' dan, il-KESE jikkunsidra li l-oqsma tematiċi li ġejjin għandhom ikunu prijoritajiet għad-diskussjoni ([1]):

4.2.1 Kwistjonijiet ekonomiċi u soċjali

— il-kooperazzjoni ekonomika, il-kummerċ bilaterali u l-investiment;

— l-effetti tal-globalizzazzjoni, it-tnaqqis tal-impatt negattiv tagħha u l-isfruttar tal-benefiċċji;

— l-analiżi tal-mudelli soċjali, l-iskambju tal-esperjenzi u l-abbozzar tal-proposti ta' politika f'dan il-qasam, bil-kunsiderazzjoni tar-rwol tas-soċjetà ċivili u l-promozzjoni effettiva u effiċjenti min-naħa tagħha;

— il-monitoraġġ tal-progress tal-proposti, il-mudelli u l-miżuri tad-WTO;

— l-analiżi tal-movimenti tal-migrazzjoni u l-kooperazzjoni dwar id-drittijiet tal-emigranti Ewropej fil-Brażil u l-immigranti Brażiljani fl-Ewropa, bil-għan li jiġu integrati b'mod sħiħ bħala ċittadini fil-pajjiżi tad-destinazzjoni;

— il-ġbir tal-esperjenzi fil-qasam tar-relazzjonijiet soċjali u tax-xogħol u b'mod iktar speċifiku r-rwol tal-imsieħba soċjali fl-iżvilupp nazzjonali bilanċjat, ir-relazzjonijiet bejn min iħaddem u l-ħaddiema, l-organizzazzjoni u s-sħubija fil-korpi trejdjunjonistiċi, il-leġiżlazzjoni tax-xogħol u n-negozjar kollettiv;

— id-diskussjonijiet dwar il-kwistjonijiet tal-ikel u s-saħħa tal-pjanti, u rigward it-tħaddim ta' swieq agrikoli u l-kummerċ bejniethom, il-promozzjoni tal-iskambju tal-esperjenzi u l-aħjar prattika, bil-għan li jkun hemm żvilupp sostnut f'dan is-settur;

— id-dibattitu ta' kwistjonijiet dwar is-soċjetà tal-informazzjoni u r-rwol tal-ITC fil-kuntest attwali tal-iżvilupp nazzjonali sostnut;

— il-promozzjoni tad-dibattitu dwar ir-responsabbiltà soċjali korporattiva, u l-organizzazzjoni ta' kampanji ta' sensibilizzazzjoni fost id-diversi partijiet interessati, sabiex il-komunità tan-negozji tkun tista' tadotta s-sistemi xierqa b'mod mgħaġġel u effettiv;

([1]) Il-lista ta' proposti tematiċi tqis id-dispożizzjonijiet tal-Istrateġija ta' Liżbona, billi din hija strument strateġiku ta' importanza kbira għall-UE. Konsegwentement, fit-tfassil ta' dawn il-proposti, il-KESE ma jistax jitbiegħed wisq mil-linji gwida, il-kunċetti u l-għanijiet li jidhru f'dak id-dokument.

— id-dibattitu u l-promozzjoni ta' inizjattivi favur il-kunċetti ta' integrazzjoni rigward l-uwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel, l-opportunitajiet ugwali u d-drittijiet tal-minoritajiet etniċi u soċjali;

— l-infrastruttura u s-servizzi – diskussjoni dwar din il-kwistjoni li tiffoka fuq suġġetti bħall-iżvilupp tan-networks tat-toroq u t-twaqqif ta' konsorzji tal-enerġija, fost oħrajn;

— l-iskambju tal-esperjenzi fil-qasam tal-istandards essenzjali tax-xogħol;

— id-diskussjoni dwar il-potenzjal tas-sħubijiet pubbliċi-privati għall-ksib tal-għanijiet politiċi kif ukoll ir-restrizzjonijiet potenzjali li huma inerenti fi sħubijiet bħal dawn.

4.2.2 Kwistjonijiet politiċi u diplomatiċi u appoġġ għall-iżvilupp

— il-kooperazzjoni tripartitika bejn l-UE, il-Brażil u pajjiżi terzi, l-analiżi tas-sitwazzjoni attwali u l-inizjattivi eżistenti, u l-konsultazzjoni dwar inizjattivi u azzjonijiet futuri;

— il-monitoraġġ tal-progress tal-proċess ta' integrazzjoni tal-Mercosur;

— l-użu tas-sħubija strateġika bejn l-UE u l-Brażil bħala mezz għall-faċilitazzjoni tal-integrazzjoni reġjonali u l-iżvilupp tal-Mercosur u r-relazzjonijiet tiegħu mal-Ewropa.

4.2.3 L-ambjent u l-enerġija

— evalwazzjoni u azzjoni dwar il-ħarsien ambjentali u l-iżvilupp sostenibbli, bħala sisien għat-tkabbir nazzjonali u l-iżvilupp globali;

— evalwazzjoni tal-isfidi tal-enerġija, sorsi alternattivi tal-enerġija u kooperazzjoni f'dan il-qasam bħala kwistjonijiet urġenti u deċiżivi għall-ġejjieni tal-individwi, il-pajjiżi u d-dinja. Din il-kwistjoni għandha tenfasizza b'mod partikulari l-bijokarburanti u l-bżonn li jiġu stabbiliti regoli u standards għall-marketing ta' dawn il-prodotti.

4.2.4 Ir-riċerka, l-iżvilupp u l-proprjetà intellettwali

— ħarsien reċiproku tad-drittijiet tal-proprjetà intellettwali;

— l-iżvilupp ta' arranġamenti ta' kooperazzjoni fix-xjenza u t-teknoloġija, sabiex tiġi promossa r-riċerka li tagħti spinta lil avvanzi reċiproċi.

4.2.5 L-edukazzjoni

— il-promozzjoni ta' skambji bejn l-iskejjel u l-universitatjiet bit-twaqqif ta' skemi ta' skambji fost l-istudenti u l-għalliema u modi oħrajn biex jiżdiedu l-għarfien u l-iżvilupp fis-settur akkademiku;

— id-diskussjoni u l-analiżi tal-kwistjonijiet marbuta mal-edukazzjoni u t-taħriġ bħala proċess tul il-ħajja, li huwa essenzjali għall-iżvilupp individwali u kollettiv.

4.2.6 L-iskambju kulturali u t-turiżmu

— il-promozzjoni tal-iskambji kulturali u s-sensibilizzazzjoni tal-istorja u s-sitwazzjoni attwali, biex b'hekk isir kontribut għall-għarfien u fehim reċiproku; u

— ir-rwol tal-analiżi u l-verifikazzjoni tat-turiżmu biex iqarrbu iktar l-UE u l-Brażil, u t-tfassil ta' strateġiji bil-għan li dan is-settur jingħata spinta b'mod bilanċjat u sostenibbli.

Brussell, 22 ta' Ottubru 2008.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Mario SEPI